

ZBORNIK APSTRAKATA
X SIMPOZIJUMA DRUŠTVA SELEKCIJERA I SEMENARA REPUBLIKE SRBIJE
i
VII SIMPOZIJUMA SEKCIJE ZA OPLEMENJIVANJE ORGANIZAMA
DRUŠTVA GENETIČARA SRBIJE

BOOK OF ABSTRACTS

X SYMPOSIUM OF THE SERBIAN ASSOCIATION OF PLANT BREEDERS AND
SEED PRODUCERS

and

VII SYMPOSIUM OF THE SERBIAN GENETIC SOCIETY
SECTION OF THE BREEDING OF ORGANISMS

DRUŠTVO GENETIČARA SRBIJE
SEKCIJA ZA OPLEMENJIVANJE
ORGANIZAMA

SERBIAN GENETIC SOCIETY
SECTION OF THE BREEDING OF ORGANISMS

DRUŠTVO SELEKCIJERA I SEMENARA
REPUBLIKE SRBIJE

SERBIAN ASSOCIATION OF PLANT
BREEDERS AND SEED PRODUCERS

VRNJAČKA BANJA, 16. - 18. OKTOBAR 2023.

VRNJAČKA BANJA - SERBIA, 16 - 18 OCTOBER 2023

ORGANIZATORI:

SPONZORI:

Република Србија
МИНИСТАРСТВО НАУКЕ,
ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА И
ИНОВАЦИЈА

INSTITUT ZA KRMNO BILJE
KRUSEVAC

INSTITUT ZA KUKURUZ
ZEMUN POLJE
Beograd - Zemun

DRUŠTVO GENETIČARA SRBIJE
SEKCIJA ZA OPLEMENJIVANJE ORGANIZAMA

SERBIAN GENETIC SOCIETY
SECTION OF THE BREEDING OF ORGANISMS

DRUŠTVO SELEKCIJERA I SEMENARA
REPUBLIKE SRBIJE

SERBIAN ASSOCIATION OF PLANT
BREEDERS AND SEED PRODUCERS

ZBORNIK APSTRAKATA

X SIMPOZIJUMA DRUŠTVA SELEKCIJERA I SEMENARA
REPUBLIKE SRBIJE

i

VII SIMPOZIJUMA SEKCIJE ZA OPLEMENJIVANJE ORGANIZAMA
DRUŠTVA GENETIČARA SRBIJE

VRNJAČKA BANJA, 16.-18. OKTOBAR 2023.

BOOK OF ABSTRACTS

X SYMPOSIUM OF THE SERBIAN ASSOCIATION OF PLANT
BREEDERS AND SEED PRODUCERS
AND

VII SYMPOSIUM OF THE SERBIAN GENETIC SOCIETY
SECTION OF THE BREEDING OF ORGANISMS

VRNJAČKA BANJA - SERBIA, 16-18 OCTOBER 2023

Beograd/Belgrade
2023.

Izdavač/Publisher

Društvo genetičara Srbije, Beograd
Serbian Genetic Society, Belgrade

Društvo selekcionera i semenara Republike Srbije
Serbian Association of Plant Breeders and Seed Producers, Belgrade

Urednici/Editors

dr Vesna Perić, dr Vojka Babić, dr Sandra Cvejić

Priprema za štampu i realizacija štampe

ABRAKA DABRA, Novi Sad

Tiraž

150

Ova publikacija je štampana uz finansijsku pomoć Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija

Simpozijum je organizovan u saradnji sa Institutom za kukuruz “Zemun Polje”, Beograd i Institutom za ratarstvo i povrtarstvo, Institutom od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju, Novi Sad

ISBN: ISBN-978-86-87109-17-9

Beograd/Belgrade

2023.

X SIMPOZIJUM DRUŠTVA SELEKCIJERA I SEMENARA REPUBLIKE SRBIJE i VII
SIMPOZIJUM SEKCIJE ZA OPLEMENJVANJE ORGANIZAMA DRUŠTVA GENETIČARA
SRBIJE
Vrnjačka Banja, 16.-18. oktobar 2023.

X SYMPOSIUM OF THE SERBIAN ASSOCIATION OF PLANT BREEDERS AND SEED
PRODUCERS and VII SYMPOSIUM OF THE SERBIAN GENETIC SOCIETY SECTION OF
THE BREEDING OF ORGANISMS
Vrnjačka Banja - Serbia, 16-18 October 2023

Počasni odbor/

dr Miodrag Tolimir	dr Darko Jevremović
dr Milena Simić	dr Dejan Sokolović
Prof. dr Jegor Miladinović	dr Milan Lukić
Prof. dr Dragana Latković	dr Nenad Đurić
dr Aleksandar Lučić	Prof. dr Nikola Ćurčić

Naučni odbor/Scientific Committee

dr Vesna Perić, predsednik	dr Natalija Kravić
dr Violeta Andelković	dr Dobrivoj Poštić
Prof. dr Ana Marjanović Jeromela	dr Nikola Grčić
dr Aleksandra Radanović	dr Sanja Mikić
dr Dušan Stanisljević	dr Snežana Dimitrijević
dr Ivana S. Glišić	dr Sofija Božinović
dr Jelena Ovuka	dr Svetlana Roljević Nikolić
dr Jovan Pavlov	dr Vladan Popović
dr Milan Miroslavljević	dr Vladimir Filipović
dr Mirjana Petrović	dr Zdenka Girek

Organizacioni odbor/Organizing Committee

dr Vojka Babić, predsednik	dr Jelena Srđić
dr Sandra Cvejić, zamenik predsednika	dr Milan Jocković
dr Aleksandar Popović	dr Ratibor Štrbanović
Prof. dr Dragana Miladinović	dr Vuk Đorđević

Sekterarijat/Secretariat

Beka Sarić, master	Nemanja Ćuk, master
Danka Milovanović, master	Sanja Jovanović, master
dr Iva Savić	Maja Šumaruna, master
Miloš Krstić, master	

ANALIZA GENOTIPA, SREDINE I NJIHOVE INTERAKCIJE NA SVOJSTVA SEMENA KONZUMNOG SUNCOKRETA

Nada Hladni¹, Samet Salgam², Veljko Petrović³, Siniša Jocić¹, Milan Jocković¹, Sandra Cvejić¹, Aleksandra Radanović¹, Vladimir Miklič¹, Dragana Miladinović¹

¹Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Institut od nacionalnog značaja za R. Srbiju, Maksima Gorkog 30, 21000 Novi Sad, Serbia

²Trakya Agricultural Research Institute (TARI), Kocasinan Mah. E-5 Karayolu Cad. 127/A 22100 Edirne, Turkey

³Fakultet tehničkih nauka, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad, Srbija
e-mail: nada.hladni@ifvcns.ns.ac.rs

Oplemenjivanje konzumnog suncokreta odlikuje se činjenicom da različita tržišta imaju različite zahteve u pogledu veličine semena, boje ljske i drugih osobina, što ovaj proces čini težim i skupljim. Krupne frakcije semena se otkupljuju, prže i pakuju pojedinačno, dok se sitnije frakcije semena koriste u proizvodnji hladno ceđenog suncokretovog ulja i pogače. Prerađivačka industrija, odnosno male fabrike, otkupljuju seme krupne frakcije za pečenje i pakovanje. Da bi se razumeo doprinos genotipa, spoljne sredine i njihove interakcije na varijabilnost osobina, korišćen je REML slučajni model za procenu komponenti varijanse faktora za svaku osobinu. Efekat genotipova (G), spoljašnje sredine (E) i njihove interakcije (GE) upoređeni su uzimajući u obzir njihov doprinos ukupnoj varijansi za udeo jezgra i ljske, dužine, širine i debljine semena. Kod nekih ispitivanih osobina G efekti su veoma visoki u poređenju sa E i GE efektom, a kod nekih su bili relativno niski. G efekat udela jezgra, udela ljske i dužine semena objašnjavaju više od 70% ukupne varijacije. Između 36,69% i 50,26% ukupne varijacije širine i debljine semena objašnjeno je G glavnim efektom. Ukupna varijacija debljine semena objašnjena je E glavnim efektom (47,17%) i njegov doprinos varijansi je bio veći od G glavnog efekta (36,30%) i GE efekata (16,53%). Nastaviće se istraživanja NS konzumnih hibrida kako bi se procenio uticaj genotipa, spoljašnje sredine i njihove interakcije na udeo jezgra i ljske, dužinu, širinu i debljinu semena konzumnog suncokreta.

Ključne reči: konzumni suncokret, REML, udeo jezgra, udeo ljske, dužina, širina i debljina semena

Zahvalnica: Rad je podržalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja republike Srbije, ugovor broj 451-03-68/2022-14/ 200032, Fond za nauku R. Srbije, program IDEJE, br. 7732457 (SmartSun), Evropska komisija kroz projekat Twining zapadnog Balkana CROPINNO, br. 101059784, Centar izuzetnih vrednosti za inovacije u oplemenjivanju biljaka tolerantnih na promene klime - Climate Crops, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad, Srbija.

ANALYSIS OF GENOTYPES, ENVIRONMENTS, AND THEIR INTERACTION ON CONFECTIONARY SUNFLOWER SEED TRAITS

Nada Hladni¹, Samet Salgam², Veljko Petrović³, Siniša Jocić¹, Milan Jocković¹, Sandra Cvejić¹, Aleksandra Radanović¹, Vladimir Miklič¹, Dragana Miladinović¹

¹ Institute of Field and Vegetable Crops, National Institute of the Republic of Serbia, Maksima Gorkog 30, 21000 Novi Sad

²Trakya Agricultural Research Institute (TARI), Kocasinan Mah. E-5 Karayolu Cad. 127/A
22100 Edirne, Turkey

³Faculty of Technical Science, University of Novi Sad, Novi Sad, Srbija
e-mail: nada.hladni@ifvcns.ns.ac.rs

Confectionary sunflower breeding is characterized by different markets having different demands for seed size, hull color, and other traits, thus making this process more difficult and costly. Large seed fractions are purchased, roasted, and packed individually, while smaller seed fractions are used in the production of cold-pressed sunflower seed oil and oil cake. The processing industry, that is, small factories, buy large seed fractions for backing and packaging. To understand the contribution of genotypes, years, and their interaction to the variability of traits, REML random model was used to estimate the variance components of factors for each trait. The effect of genotypes (G), environments (E), and their interaction (GE) was compared by considering their contribution to the total variance for kernel and shell ratio, seed length, width, and thickness. For some investigated traits, G effects were found to be very high compared to the E and the GE effect, and in some, it was relatively low. The G effects on kernel ratio, shell ratio, and seed length explained more than 70% of the total variation. Between 36.69% and 50.26% of the total variation seed width and thickness were explained by the G main effect. The total variation in seed thickness was explained by the E main effect (47.17%), and its contribution to the variance was higher than the one of the G main effect (36.30%) and the GE main effect (16.53%). The research of NS confectionery hybrids will continue to evaluate the influence of genotype, environment, and their interaction on kernel and shell ratio, seed length, width, and thickness of confectionary sunflower.

Key words: confectionery hybrids, REML, kernel ratio, shell ratio, seed length, width, and thickness

Acknowledgments: The research in this paper was supported by IFVCNS, the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia, grant number: 451-03-68/2022-14/200032, and Science Fund of Serbia, project SmartSun, grant number 7732457. European Commission through the Twinning Project for Western Balkans CROPINNO, no. 101059784, Center of Excellence for Innovation in Breeding Climate Change Tolerant Plants - Climate Crops, Institute for Field and Vegetable Crops, Novi Sad, Serbia.